

„Farsang farkára”

Szeretettel köszöntök mindenkit, Dani Krisztina vagyok (Kucserák lánya), mivel néprajzi témák iránt érdeklődöm, valamint tanulmányaimat is ezen a téren folytatom, szeretnék egy kis ízelítőt szolgáltatni elődeink ünnepeihez, életük jelentős eseményeihez kötődő szokásaiból, hagyományaiból. Először, mint aktuális témát, a farsangi szokásokat szeretném bemutatni.

A farsangi időszak, mint tudjuk, január 6-án Vízkereszt napján kezdődik, és nagybőjt kezdetéig, hamvazószerdáig tart. Szinte minden társadalmi osztály körében kedvelt volt, a királyi udvar tagjaitól, egészen a paraszti rétegekig, hiszen ez az időszak a féktelen mulatozásé, a lakomáké és a maskaráké volt. A jelentősebb szokások farsang végére, farsang farkára tömörültek.

Még napjainkban is jellemző, ám kicsit átalakult szokás, az alakoskodás, maskarázás. Ilyenkor az emberek különböző, fából, rongyokból vagy papírból készült álarcot viseltek, magukra ölthették állatok, mint például kecske, ló, medve jelmezét, de beöltöztek vőlegénynek, menyasszonynak, öregembernek, cigányasszonynak, és gyakori volt a női-férfi szerepcseré is. Így, alakoskodva, a falut járva köszöntőket mondtak, hogy a gazdának jó legyen a termése, cserébe tojást, illetve egyéb javakat vártak, amiből később közös mulatságot szerveztek. Az sem volt ritka, hogy a nők és a férfiak külön mulattak, ám az asszonyfarsangra férfi be sem tehetette a lábát.

Csodabogarak

Ebben a rovatban szeretnénk bemutatni olyan hobbikat, melyek nem túl széles körben terjedtek el, olyan extrém sportokat, melyeket kövesdiek űznek. Elsőként szeretném bemutatni a paintball-t (ejtsd:péjntból), illetve a sopronkövesdi paintball csapatot.

A paintball, mint sport a '90-es években kezdett elterjedni. Az alapötlet onnan származik, hogy az erdészek nem akarták végigjárni az erdőt, és megjelölni minden kivágandó fát külön, ezért szerkesztettek egy pumpás puskát, mely a festékanyagot lötte ki. Természetesen az emberi kíváncsiságnak köszönhetően kipróbálták, milyen érzés, ha egymásra lőnek, és innen indult el a sport. Ami szükséges a játékhoz, az a fegyver, melyet markernak hívnak, golyó, mely zselatin héjba töltött ételfesték, „golyó rágó” nagyságú, illetve a legfontosabb kellék, a maszk. A golyókat magas nyomású gáz lövi ki (nitrogén, szén-dioxid, sűrített levegő), melyet alumínium palack tárol. A pálya többféle lehet, akárcsak a szabályok. A mi pályánk a „Nyúlászó dombon” van, nem messze a Gyümölcsöstől. Ez egy erdei pálya, a fedezékek nagy része az ott talált természetes anyagokból áll. A fedezékek bármilyenek lehetnek, nálunk az átlagmagasság 1,2-1,4m. Az élvezetes játékhoz tapasztalatunk szerint legalább 8 ember kell, így a négyfős csapatokban már taktikázásra is van lehetőség.

Mivel farsang idején szabad volt a mulatság (szemben az adventi vagy nagybőjti időszakkal), ez volt az ismerkedés, a lakodalmak ideje.

Ha valaki, aki már „benne volt a korban”, nem ment férjhez ebben az időszakban, azt húshagyókedden nyilvánosan kicsúfolták. Ennek felénk korábban elterjedt változata, az úgynevezett kongózás. Ilyenkor nagy zajjal, kezükben fedőket kongatva végigmentek a legények a falun, és a pártában maradt lányok nevét felsorolták, néhol még rossz fazekakat is bedobtak az udvarukra.

Igyekeztek a farsangi lakomák étkeit (kocsonyát, káposztát, fánkot) húshagyó keddig elfogyasztani, de ha mégsem sikerült, akkor zabáló csütörtökön (ma torkos csütörtöknek hívjuk) még megették a maradékot, de később már szigorúan tilos volt a böjt miatt.

Rengeteg érdekesség van még, amit meg szerettem volna osztani Önökkel, de sajnos a hely szűke miatt csak szemezgettem a farsangi szokásokból. A következő számban a böjti, illetve a húsvéti hagyományokból igyekszem szórakoztató összeállítást készíteni!

(Forrás:Dömötör Tekla: Naptári ünnepek, népi színjátszás. Akadémiai Könyvkiadó, Bp. 1983.

Dömötör Tekla: Magyar népszokások. (Magyar népművészet sorozat.) Corvina, Bp. 1983.

Tátrai Zsuzsanna: Jeles napok - ünnepi szokások In.: Magyar Néprajz. Akadémiai Kiadó, Bp. 1990.)

Csapatunk 2008-ban alakult, elsősorban paintball játékok szervezésére és lebonyolítására. Aztán tavasszal volt egy verseny, melyen részt vettünk, és 2. helyen végeztünk. Ekkor kaptunk kedvet további versenyekhez. Ehhez be kellett szerezni komolyabb felszerelést, gyorsabb markert, motoros adagolású tárat, nagyobb, és könnyebb hajtógáz palackot, illetve teljesen párasodásmentes maszkot. Ezeket beszereztük, s elindultunk egy akkor még teljesen új, 4 fordulós versenysorozaton, a Magyar Paintball Ligán, ahol végül összetett 3. helyet sikerült elérni.

Edzéseinket a kőszegi csapattal közösen végezzük. Csapatunk tagjai: Stánicz István, Reisz Dávid, Pete Róbert, Reisz Lajos. A versenyzés mellett játszattással is foglalkozunk, lehetővé tesszük a játék kipróbálását, felszereléssel nem rendelkező csapatoknak, baráti társaságoknak. Mivel ez a sport csapatjáték, és csak az egész csapat együttműködésével érhető el eredmény, csapatépítő tréningek kedvelt eleme. További információkat a www.paintball.sopronkovesd.hu oldalon találhatnak. Következő számunkban a bűvárkodás rejtelmeiben fogunk „elmerülni”.

Reisz Lajos